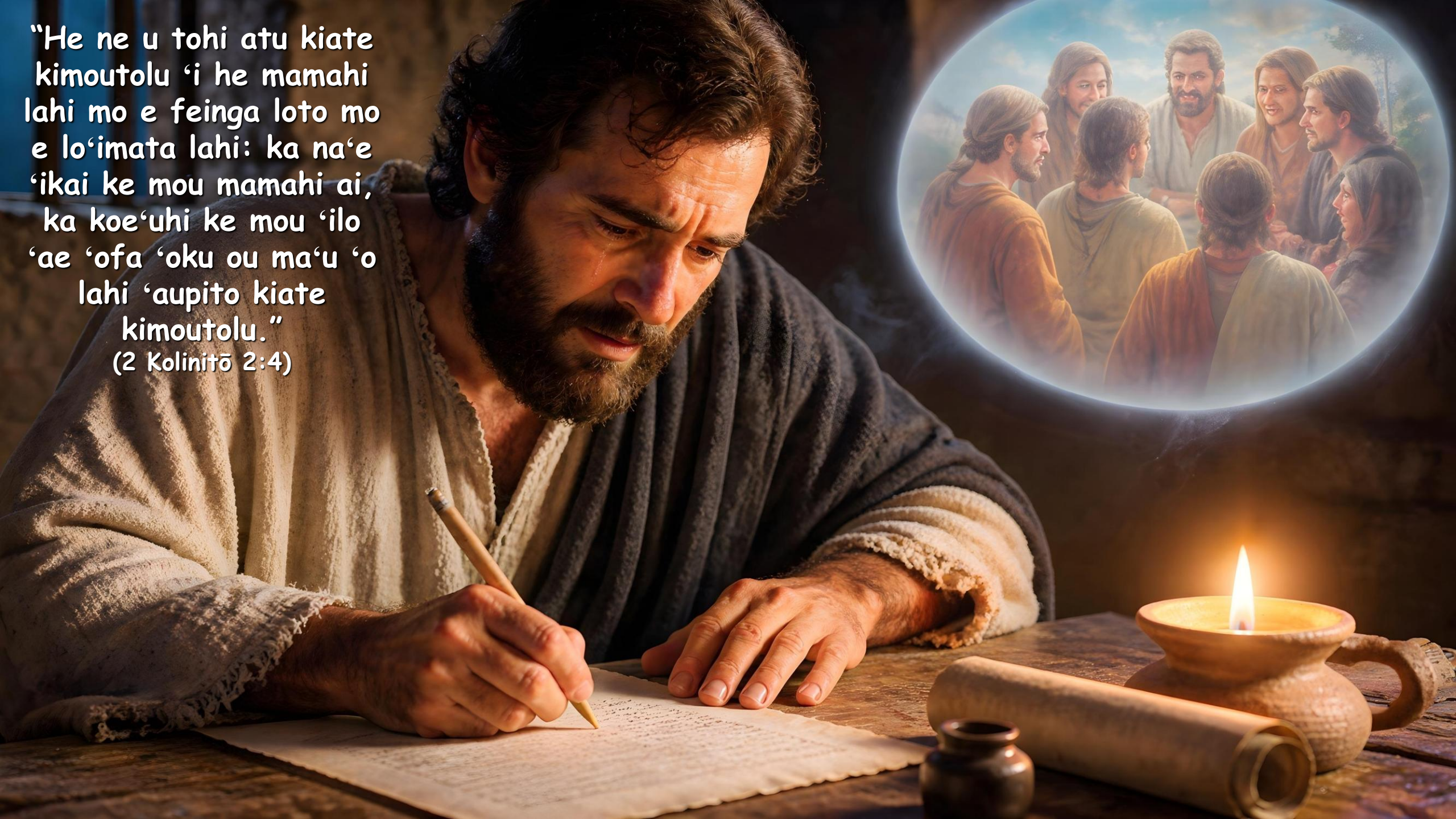

LAKANGA NGĀUE'I 'E HE 'OFA

“He ne u tohi atu kiate
kimoutolu ‘i he mamahi
lahi mo e feinga loto mo
e lo‘imata lahi: ka na‘e
‘ikai ke mou mamahi ai,
ka koe‘uhi ke mou ‘ilo
‘ae ‘ofa ‘oku ou ma‘u ‘o
lahi ‘aupito kiate
kimoutolu.”
(2 Kolinitō 2:4)

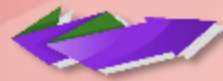

‘I he ‘etau fekumi ki hono ako ‘o e tohi hono ua ‘a Paula ki he kakai Kolinitoo, ‘oku tau fakatokanga ‘i ai ‘oku mahu ‘inga ‘ia ‘aupito ‘a e ‘aposetolo ‘i he lelei ‘a e siasi. Neongo kuo ‘ikai ‘aupito faingofua ke muimui ‘i he ngaahi founa ‘a e ‘Otuá ‘i he māmani fonu angahala ko ení, ‘i he ‘uluaki senitulí ko hono fakahaa ‘i ko ha Kalisitiane ia ‘e lava ke kau ki ai ‘a e ngaahi faingata ‘a mafatukituki. ‘Oku teuteu ‘i ‘e Paula ‘a e siasi ke fehangahangai mo e ngaahi faingata ‘a ko ‘eni, ‘i loto mo tu ‘a fakatou ‘osi, pea ako ‘i kinautolu ke nau fa ‘u ha sino ‘oku uouangataha ‘i he ‘ofa ta ‘esiokita. ‘E lava ke tau ako mei he fale ‘i ko ‘eni he ‘aho ni ke tau hoko ko e "nanamu ‘o e mo ‘ui ‘oku fakatau ki he mo ‘ui" (2 Kolinito 2:16).

Ko e fakafiemalie ‘a e ‘Otua ‘i he faingata ‘a ‘ia

Ma ‘oni ‘oni mo fakamatoato ‘i he ngāue fakafaifekau

Ke ‘ulungaanga fakapotopoto

Fakamolemole mo e fakafoki mai

Ko e ngangatu lelei ‘o Kalaisi

KO E FAKAFIEMALIE ‘A E ‘OTUA ‘I HE MAMAHÍ

“‘Aia ‘oku ne fakafiemālie‘i ‘akimautolu ‘i he‘emau mamahi kotoa pē, koe‘uhi ke mau fa‘a fai ai ke fakafiemālie‘i ‘akimautolu ‘oku mamahi‘ia, ‘aki ‘ae fakafiemālie ko ia ‘aia ‘oku fakafiemālie‘i ‘aki ‘akimautolu ‘e he ‘Otua. .” (2 Kolinitō 1:4)

Ko e Ua Kolinitoó ko e ‘ipiseli ia ‘oku lea lahi taha ai ‘a Paula fekau‘aki mo e fakafiemālié. Na‘e foua ‘e he siasí ha taimi faingata‘a, pea na‘e fakatō kinautolu ‘e he tohi kimu‘a ‘a Paulá ki ha tu‘unga ‘o e loto mamahí. Ka ko e mamahi ko ia, na‘e “faka-‘Otua,” ‘o iku ai ki he fakatomala (2 Kol. 7:10). Ko ia ‘oku ‘ikai loto ‘a Paula ke lōmekina kinautolu ‘e he mamahi ko iá, ka ‘oku fiema‘u ke nau fakafiemālie‘i kinautolu.

Na‘a ne foua ‘a e ngaahi taimi na‘e tu‘u fakatu‘utamaki ai ‘ene mo‘ui pea na‘a ne loto fo‘i (2 Kolinito 1:8-10). Ka na‘e fakafiemalie‘i ia ‘e he ‘Otua, pea ‘oku ne ‘oatu ‘eni ‘a e fakafiemalie ko ia ki he siasi (2 Kolinito 1:6).

Ko e fakafiemalie ‘a e ‘Otua

➔ ‘Oku ne fakatau‘ataina‘i kitautolu mei he manavahee

➔ ‘Oku ne fakamanatu mai ‘a e ngaahi taimi na‘a Ne tokoni‘i ai kitautolu

➔ ‘Okú ne tokoni‘i kitautolu ke tau kātekina ‘a e faingata‘á

➔ ‘Okú ne tataki kitautolu ki he matu‘otu‘a fakalaumālié

➔ ‘Oku ne poupou‘i kitautolu ke tau taukapo ma‘a e ni‘ihi kehe

➔ ‘Oku tau fefakafiemalie‘aki ‘i hono fakafiemalie‘i kitautolu ‘e he ‘Otua

MA'ONI'ONI MO E FAKAMATOATO 'I HE NGAUE

"He ko 'emau fiefia'anga eni, ko e fakamo'oni 'o homau loto, koe'uhi 'i he loto taha, mo e mo'oni faka'otua, kae 'ikai 'i he poto fakakakano, kae 'i he 'ofa 'ae 'Otua, kuo mau fai homau lakanga 'i he māmani, kae lahi taha pe kiate kimoutolu." (2 Kolinitō 1:12)

Na'e sio lalo 'a e kakai 'e ni'ihiki Paula, 'o tukuaki'i ia 'oku vaivai mo veiveiua (2 Kolinito 10:10). 'I he 'uhinga ko 'eni, pea koe'uhi ke tali mo tali 'ene fale'i, na'e fie ma'u ke malu'i 'e he 'aposetolo ia mei he ngaahi tukuaki'i pehee.

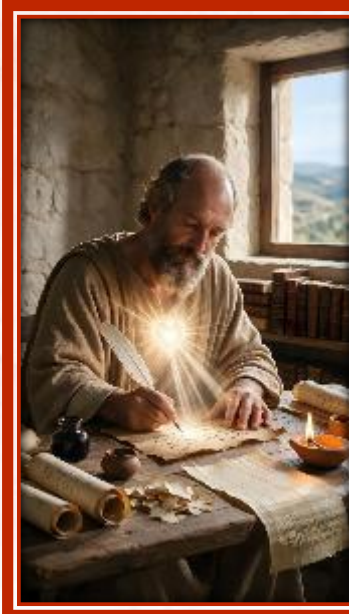
'I he'ene hoko ko ha tangata, na'a ne pehe 'oku 'ikai hano mahu'inga ('Efeso 3:8). Ka 'i he 'alo'ofa 'a e 'Otua, na'a ne lava 'o polepole 'i he'ene ma'u ha konisenisi ma'a (2 Kolinito 1:12).

'I he 'uhinga ko eni, na'e 'atā ai 'a e ngaahi tohi 'a Paulā mei he ngaahi taumu'a fufū. Na'a ne 'amanaki 'e lau mo mahino 'a e ngaahi tohi ni 'i he 'ātakai ko ia 'o e mā'oni'oni mo e fakamātoato—'a ia, na'e tohi 'i he 'ofa kiate kinautolu pea kumi pē ki honau lelei (2 Kol. 1:13-14).

Na'e lava ke ne pehe mo hono kaunga-ngaue na'e ma'oni'oni mo fakamatoato hono 'ulungaanga, 'i he siasi pea 'i tu'a fakatou'osi.

KE TO‘ONGA FAKAPOTO

“Ka ‘oku ou ui ki he ‘Otua ke ne fakamo‘oni ki hoku laumālie, ko e me‘a ‘i he‘eku ‘ofa kiate kimoutolu, ‘oku te‘eki te u ‘alu atu ai ki Kolinitō.” (2 Kolinitō 1:23)

‘I he‘ene ‘uluaki tohi, na‘e fakaha ai ‘e Paula ki he kau Kolinito ‘a e hala na‘a ne palani ke fou ai (1 Kolinito 16:5-11):

‘Efeso

Masitōnia

Kolinito

Siutea

‘I ha tohi kimui ange (mole, 2 Kolinito 7:8) na‘a ne fakaha kiate kinautolu te ne ‘a‘ahi tu‘o ua kiate kinautolu (2 Kolinito 1:15-16):

‘Efeso

Kolinito

Masitōnia

Kolinito

Siutea

Neongo ia, na‘a ne liliu ‘ene palani pea ne fili ke ‘oua na‘a ne fai ‘a e ‘uluaki ‘a‘ahi ko ia (2 Kolinito 1:23). Ko e ngaahi liliu ko ení na‘e taki atu ai ‘a e ni‘ihi ke nau fakaanga‘i ia ‘i he‘ene ta‘epau mo e veiveiua. Ko e ha na‘a ne liliu ai ‘ene fakakaukau? Na‘e hā ngali fiema‘u ‘a e ‘i ai ‘a Paula ‘i Kolinitoó koe‘uhi ko e ngaahi palopalema ‘i aí. Ka ko e fakafepaki te ne fetaulaki mo ia na‘e ‘uhinga ia ki ha fepaki na‘a ne loto ke faka‘ehi‘ehi mei ai, koe‘uhi ko ‘ene ‘ofa lahi kiate kinautolu (2 Kolinito 2:1-4).

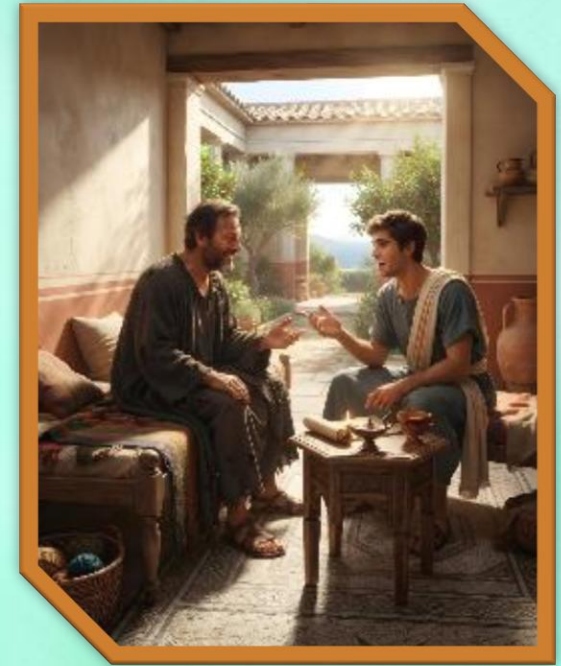

FAKAMOLEMOLE MO E FAKAFOKI MAI 'O E ONGOONGOLELEI

"Ko ia 'oku mou fakamolemole ha me'a ki ai, 'oku ou fakamolemolea foki: pea ko ia kuo u fakamolemolea, 'o kapau ne u fakamolemolea ha me'a, na'aku fai ia koe'uhi ko kimoutolu 'i he 'ao 'o Kalaisi; " (2 Kolinitō 2:10)

Lolotonga 'a e fononga 'a Paula ki Taloasi, na'e 'alu ai 'a Taitusi ki Kolinitō. Na'e 'alu 'a Paula mei Taloasi ki Masitōnia. Ka na'a ne fu'u mamahi lahi koe'uhi na'e te'eki ai ke fetaulaki 'a Taitusi mo ia 'i Taloasi ke 'oange kiate ia 'a e ongoongo fekau'aki mo e siasi 'i Kolinitoo (2 Kolinito 2:12-13)

Taimi nounou mei ai, na'e faifai pea fetaulaki 'a Taitusi mo Paula 'i Masitōnia. Na'a ne talaange 'a e tali lelei 'a e siasi ki he ngaahi na'ina'i 'a e 'aposetolo (2 Kolinito 7:5-9, 13-16)

Ko e taha 'o e ngaahi me'a na'e fie ma'u ke fakalelei'i na'e fekau'aki ia mo e fakatonutonu faka-siasi. 'I he'enau talangofua ki he 'aposetolo, na'e valoki'i 'a e tokotaha na'e faihala, pea na'a nau tali 'a e valoki. 'Oku kole ange 'e Paula ke nau laka atu 'i he sitepu hoko: fakamolemole mo e fakafoki mai (2 Kolinito 2:5-11)

KO E NGANGATU LELEI 'O KALAI SI

"He ko e ngangatu lelei 'o Kalaisi 'akimautilu ki he 'Otua, 'iate kinautilu kuo fakamo'ui, pea 'iate kinautilu 'oku faka'auha: " (2 Kolinitō 2:15)

'I he'ene fakamatala ki he founa na'e "fakaava ai 'e he 'Otua ha matapaa" ke malanga'i lelei 'a e ongoongolelei 'i Taloasi, na'e kalanga 'a Paula 'i he fakafeta'i mo e ikuna: "Kae fakafeta'i ki he 'Otua, 'a ia 'oku ne tataki ma'u ai pe 'a kinautilu ko e popula 'i he fononga ikuna 'a Kalaisi, pea 'oku ne faka'aonga'i 'a kinautilu ke fakamafola 'a e nanamu 'o e 'ilo kiate ia 'i he feitu'u kotoa pe" (2 Kolinito 2:14).

'Oku a'u 'a e 'ilo kia Kalaisi ki he laumalie kotoa pe 'o hange ha me'a namu kakala 'oku ne mafola 'i he me'a kotoa pe. Ki he kau Kolinitoo, 'o hange pe kiate kinautilu, ko e me'a namu kakala ko 'eni 'o e mo'ui ta'engata. Neongo ia, kiate kinautilu 'oku nau fakafisinga'i 'a e ui, ko ha nanamu ia 'o e mate (2 Kolinito 2:15-16).

'I he tokangataha ki he fatongia 'oku kau ki he me'a ni, 'oku fakamatala'i ai 'e Paula ko e pōpoakí kuo pau ke 'oatu loto - mo'oni, 'o 'ikai kumi ki ha lelei fakafo'ituitui, ka ko e fakamo'ui 'o e kau fanongó (2 Kolinito 2:17)

“Na‘e ‘omi ‘e he talafekau faivelenga ko ‘eni ‘a e ongoongo fakafiefia kuo hoko ha liliu fakaofa ‘i he lotolotonga ‘o e kau tui ‘i Kolinitoo. Na‘e tali ‘ e he tokolahi ‘ a e fakahinohino na‘e ‘ i he tohi ‘ a Paulá pea kuo nau fakatomala mei he‘enau ngaahi angahalá. Na‘e ‘ikai kei hoko ‘enau mo‘ui ko ha manuki‘i ki he tui faka-Kalisitiane, ka na‘a nau ngaue ‘aki ha ivi takiekina malohi ke poupou‘i ‘a e anga faka-‘Otua. [...]

‘E iku ‘a e fakatomala ko ia ‘oku ma‘u ‘e he ivi takiekina ‘o e ‘alo‘ofa fakalangi ki he loto ki he vete hia mo e si‘aki ‘o e angahala. Ko e ngaahi fua ia na‘e fakaha ‘e he ‘apostolo na‘e mamata ki ai ‘i he mo‘ui ‘a e kakai tui ‘i Kolinitō.